١٢٧٩–ՄՈՒՀԱՐԵՄ–Է–ԱԼԱԹՈՒՐԳ

ԱԱՖՐԻՃԿԱ–20–ՅՈՒՆԻՍ–1863

ՕՆ ՊԻՐԻՆՃԻ–ՍԵՆԵ ՆՈՒՄԵՐՈ–502–ՃՈՒՄԱԱ ԷՐԹԵՍԻ–8–ՅՈՒՆԻՍ–1863

ՄԷՃՄՈՒԱՃԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Իշխող Մեծապատիվը Հավատարիմ, հրամայեցաւ Էրզրումի կիւնղերի տարեկան գումարը։

Սեղեսի բերնի օրական	140	դուրուշ։
Ալիմը պղտոր քեպենք	70	„
Լուշ պղտոր քեպենք	40	„
Վեր պիր նուազրուտ	3	

Տարբերակ իշխան պէտք նուազրուտնա փոխարինելու նիզամը մուճիպնէ իւրրեթ պղնաճաղը խասեթեն պէյան օրուտը։

Իլանաթրն պէտք որբաբը տիր տէֆթարդ 3 դրշ.
Իքի տէֆա իշխան պէտք տէֆտարնա . . 2 „
Լուշ տէֆա իշխան պէտք տէֆտարնա . . 1½ „
Լուշ տէֆտարան զիատէ օրան, վէ զայեթ ուզուն իլանեմ իշխան պղտրաճա բարարրդգ օրուտը։
Տարբերան կէլէն մէքթուպ վէ իլանաթրն բասթամէսիպլիքլրի, էկոնոմէքնէրին իւզերինէ օրտուզաղա մուհասիպ պէյան օրուտը։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԷԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷՔ ՄԷՎԱՏՔԸ ԵԱՓԻԱՅԸ ՍԱՅՏՈՒԲԷՅԷ ՄՈՒՐԹԱԼԻՈՎ ՂԱԶԷԹԱ

ԱՍԻԹՍԵԷ ՅՈՒՆԻՍ 8

ՊՕՐՍԱ ԹԷԼԷԳՐԱՖԸ

Պէրլէն · 11 · Յունիս.

Վարշաւիա պանգասը սահարգքեարը ֆիրար եթմիշ տիր։ Լուշ միլիոն իքի եւզ պին բուպլի, եանի եւզ պին քէսեսէն մի թէճալուզ սանարգաս նօգսան պուրունմուշ տիր։

Լոնդրա · 7 · Յունիս.

Տիւնքի կիւն իւշ տէվլէթին նօմասը Բուսիայա կէօնտէրիլմիշ տիր։ Մէղքիր իւշ սէվլէթ, Լէհ իշխան պիր մուրախաս մէճլիսի, իտարէտէ խթիգլանէթ, մուամէլատա Լէհ լեսանը խմիհսարլի։ Մէղնէպ վէ մէքթէպ սերպէսթիյէթի, ափվը ումուտի վէ միւսարիքէ մանթըսպ եթմէքտէ տիր։

Մարսիլիա 13 · Յունիս.

Պու զամայ եւրոպէրմէքտէ։ Իսպանիէ 126 · պատը 150 · Փորտուգալ եւրոպէք 69 · 60 · Ֆրանսա պանդարը լոգ օնիմսուզնա եւրոպէ տէօրմէ չըգարմըշ տիր։ Բուէպլա ֆէլէհ օլանմուշ տուր։

Լոնդրա · 15 Յունիս։

Պու զամայ էյի · Լիւրբատան տայիմա իսթէնմէքտէ · Մարդը պու զամայը 29 · 9 · 31 · Ուրբա 24 · 6 · Լրէք տուրբուն · Գոնսոլտէ 51 1/2 · 51 3/4 ·

Լոնդրա · 10 Յունիս.

Ինկիլիզ տէվլէթի · Եէտի տասալարը Լուանա թէկրբ խտէնէյի իշխան · 1815 սանոնամէսինի իմզա խանէն տէվլէթլէրէ պիր՝ մուղէք քէրէզը բեամիէ կէօնտէրմիշ տիր։

Յունիս 10 · Բուէպլայը Ֆրանսըզար զապթ իթմիքտէ, ճէնէրալ Օրթէկա իլէ պէրաբէր օն սէքիզ պին Մէքսիգալը եէնիր ալմշտար տիր · Գոնսոլտէ 50 1/4։

Յունիս 15 · Ֆէտերելէր Վիրտուրիա ալամայրդ · պուսլարդգ կէրի չէքիլմիշլէր տիր։

Իմբէրատոր ճէնէրալ Ֆորէյ պիր թէչէքքիր նամէ եազըրը · Մէքսիգօ հիւքիմէթինին թէպրիլինէ տայիր պիր մուամէլէ իթմէմէսի իշխան թէքրար թէնահի իթմիշ տիր։

Պուզայ · Թունա · 41 · 46 · Թայլան 42 · 47 · Օտէսա 42 · 47 · Մրսրը պուզայը 30 · 32 · Ուրբա 25 · 26 · Գոնսոլտէ 51։

— Լօրա Ճոն Ռասէլ · կէչէն բարար էրթէսի կիւնիւ վագի օլան նութգունու չու վէնճ իլէ խիթամ իթմիշ տիր։

« Էյհի պիր պէօյիք փասիշահլագ իթմէք գայտը · պիզիմ իշլիմիզ տէյիլ տիր · սիրահը Լէհ մաստէսինէ միւսասէլէ իթմէքտէն հիշ պիր մէնֆաաթ մէմուլ իթմէմ։ »

ՀԱՅԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Լեվմը վէլասէթը Հիւմայուն, վէ բուզուզ Ճիւլիսիս մէյամին մագրունուն հաղրէթը Փատիշահի քի, միւքի միլէթէ մէխէսը շէրէֆ իւ ատատէթ վէ պուհարա թէսատիւֆ իտէն իշպու եէվմէնը մէ՝սուտէն Ճիւմէմիզէ պաշգա պաշգա բուզուզ շասի վէ մէսէրրէթ տիր։

Իգթիրանը իլէ պախթեար օլտուզմուզ իշպու կիւնէրտէ, մէսէրրաթը գալպէնէի ումումիյէնին ատարը զահիրէսի օմագ իւզրէ իձրայը սուրուր վէ շէհրային օլունմասընա, վէ Ճիւլիսիս իսայրիսէթ մէհուսս Ճէնադը Հ.ահնշահի կիւնիւ բիքեադը ումումի բէսմը ալնսինին տախի խֆասընա կէչէն սէնէ պիլիսթիրան միւսատատէի սէնիյէյի Ճէնադը Միւլիքեանէ էրզան պուրուլարագ, ի Ճատը իձրա գրլընմէզ ըսը։ Հ.ուհուրս շէմսիկ իթիպարի իլէ Ճիւլիսիս մէսէտէթ ինթիմայը շէհրիյարի մէսէրրէթը Ճէլիլէսի հաղիրանին օն իւշիւնճիւ, վէ իշպու շէհրը մուհարրէմիւլ հարէմին ատգուզունճա բէնջ շէմպէ կիւնիւնատէ իձրա օլունմադ լազըմ կէլմէպ, աշրը մուհարրէմ իշինէ միւատրֆ օլտուզուճատան էյտամը մէղքիւրէյէ բայէթը մախատուսէյի փատիշահի օմագ իւզրէ, ըէտմը Ալիի բիքեադրն վէ մէսէրրէթը Ճէլիլէնին շէհրը մէզպուրուն օն իքինճի բազար կիւնիւնէ թէ՝խիրի իլէ, եէվմը մէղքիւրատէ իձրատընա իրատէյի խատպէթ իֆատէյի Ճէնադը Հ.ահնշահի շէրէֆսուտուր պույրուլմուշ օմագ իլէ, Ճանիպի թէշրիֆաթատէն ըէտմէն իլանը քէյֆիյէթէ իպթիտար գըլընմը։

Ն. Հ.

ՀԱՅԱՏԻՍԱԹԸ ԵՃՆԷՊԻՅԷ

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ։ Ամիթանէ Ինկիլիզ սէֆարէթխանէսինին սէնէվի թամիրի, պու տէֆա Իսպրամէնթ մէճլիսինատէ պէօյիւք պիր մէսէլէ օլմուշ տուր։ Պու մատատէ Ինկիլիզ միլլէթինին մասրաֆճա իտարէյէ օլան տիդգաթընը պէյան խտէր օլտուզունատան, նէ գատար մումքին խտէ, մուհիմատար սիւրէթլէ տէրճ իտէրիզ։

« Մէղսուսինի միլլէթ գամսրատրնատա, Ամիթանէտէ Ինկիլիզ սէֆարէթխանէլէրի իշխան պու սէնէ տախի մոթլուպ օլունան պէշ պին սէրիզ եւզ եէրմի տօգուզ լիրա իւղէրինէ միւզաբէրէ աշքըր։ »

« Մր. Վիլիամ։ Պէյ օղլու վէ Թարապիա սէֆարէթխանէլէրին պու թատիրատ մասրաֆընրն սոնու նէ վադըթ կէլէճէք »

« Մր. Դուբէր։ Օսմանը տէվլէթի տուրատուգճա, վէ պիզիմ տախի Ամիթանէտէ էլչիմիզ պուլունատուգճա, էլչէթոտ մասրաֆքինը վէրիպ իսթիրահաթ իթմիրէճէյիզ։ »

« Մր. Ֆինէրա։ Տէվլէթը Ամերիկէնին իլէլ էպէտ տէվամ վէ պագա սընատան շիւպհէմիզ եօք տուր։ Բայրին սէնէ պէ սէնէ սէֆարէթխանէլէր Թամիրի իշխան իւշէր պին լիրա վէրմէք պիզէրէ աղրըճա կէլիր։ »

« Մր. Դուբէր։ Հէր սէնէ տախ Թամիրաթ մասրաֆը եաղընը իքի պին լիրա տըր · գուսուրսուզ զուհուրատ շէյլէր իշխան տիր։ »

« Մր. Տօսսըն։ Պէյօղլուհատա պիր Ինկիլիզ սէֆարէթխանէսի եաբմադ իշխան սէքսէն պին լիրա տարֆ իթմէքտէն սօղրա, պու սէֆարէթխանէ եզգրըմասըն տէյի գաշ սէնէ տիր իքի շէր պին լիրա վէրմէքտէյիզ · պու սէնէ իսէ իւշ պին իքի եւզ լիրա մաթլուպ օլունուր։ Պանա գալսա, օթուրուսուգլարը սէրայտա իսթիրահէթ իթմէկէրի իշխան, պատէպին նէլիլէրէ մագթու պիր շէյ վէրէլիմ տէրիմ · պէօյլէ տահա իտարէլի օլուր։ »

« Ս. Հ. Վէրնէ։ Ամիթանէտէ պու Ինկիլիզ սէրայը, Լօրա Էագլիֆին էմէլ վէ էֆքեարընա մուղայիր օլարագ եաբըլըր։ Պու սէրայ օ գատար պիշիմիզ տիր, վէ օ գատար հոգանը վար տըր քի, պիթմիշնատ պիւ-թարապիա սէրայը իսէ իտարատ պիր շէյ տիր քի, պէօյիւք թամիրէ միւհթաճ տըր։

« Մր. Բօճէրա։ Ինկիլիզ գալֆանէրն մատաշը նէ տիր։

« Մր. Դուբէր. Սէնէվի՝ տէօրթ եիւզ լիրա։ »

« Մր. Տօսսըն. Սթամպօլատաքի գալֆատա հէր հալտէ պէօյիւք մէսուլիյէթ վար. միւմքին տէյիլ տիր քի, Լօնտրատաքի իմարաթ մէճլիսի հէր չէյի պիրէր պիրէր թահգիգ վէ թադտիր իտէպիլմէն. մէսէլա սէրայրն թաշը թուզլասը տտիի Լօնտրատան կէօնտէրիլմէյօր էտ։ Պու սէնէ ախէր սէնէյէրտէն, պէն իքի եւզ լիրա զիատէ մանթըսպ օլունուր. պարէմ պիր պէօյիւք թամիր օլուպ տա, կէլէճէք սէնէյէտէ պիր ֆայտասի օլմաճագ մը։ »

« Մր. Կէլէճէք սէնէ թամիրաթ մասրաֆքմըզ պէն լիրա նօղտան օլաճագ. պու սէնէ պէօյէ գիատէ կիթմէսի, էնէնիսէն պիր պինկո չամթը էսբըմասը, վէ ասլը պարա իլավէլէր իշին տիր։ »

« Ս. Պ. Լայթըն։ Պանա գալսա, իքի սէրայա ասլա լուզում կէօրմէմ. Պէյօղլու վէ Թարապիա պիրպիրէրինէ եագըն տըր, վէ իսթիրահաթ գալմը իսէ, ատրալարը անճագ իւշ միլ տիր։ »

« Լ օրա Բալմէրսթօն։ Ամէնը միլ տիր. (Մէճլիս կիւլէր)

« Ս. Պ. Լայթըն։ Հէր հալտէ սէնիղատէն եագըն տըր է։ Մատէմ քի Դալֆայա սէնէվի տէօրթ եիւզ լիրա մատաշ վէրիլիյօր, օ տա էլպէթտէ սէնէտէ իքի իւշ պին լիրա մասրաֆ ասմալը տըր. Ճիւնքի եալընը տէօրթ եիւզ լիրա մասրաֆ իթմէ, հէր քէս տէյէճէք քի, տէօրթ եիւզ լիրա տա մատաշ վէրիլիր մի։ »

« Սիրալայ Սագս։ Պանա գալսա, իմարաթ մէճլիսի Սթամպօլատաքի գալֆայը ազ իթմէ, Խազինէ սէնէտէ իքի պին լիրա քեսար խտէճէք։ »

« Լ օրա Սէսիլ։ Գալֆանէրն տէօրթ եիւզ լիրա մատաշընը մասրաֆտան ա՝շարը վարմազը։ »

« Լ օրա Բալմէրսթօն։ Պէօյէ օլսա, Ինկիլիզ գալֆատը տուրմազ, վէ օ վագթի ֆարզ օլսը պիր եէրի Օսմանը գալֆատը գուրտանմազ, վէ պու հալտէ մասրաֆ իքի գաթ կիսէր։ »

« Ս. Ճ. Պէյրը. Ամիթանէտէ պիր Ինկիլիզ գալֆատընա հիշ լուզում կէօրմէմ. »

« Ս. Դուբէր։ Պէօյէ պիր գալֆա օրմասընը հալտէ, օ վագթի պինայա էլլի քէնտիսի նէզարէթ իթմէլի տիր. պունուն մուղայիրի լազըմ տըր քի, Ամիթանէտէ, իմարաթ մէճլիսի մուվաֆֆէգինատէ մէսէլ պիր մէմուր պուլունսուն քի, լուզումինատէն զիատէ պէյա, նագշ, վէ սայլըսէ եաբըլմասըն։ »

« Ս. Պէյրը։ Թամիրաթա սարֆ օլունաճագ մեղլաղ իշին, էլլի էմնիյէթ օլունամազ մը, հանկը քիշիզատէնին պիր պէօյիւք գօնաղը օլուպ տա, սէնէտէ տէօրթ եիւզ լիրա գալֆանա մատաշ վէրիր։ »

«Մ. Ֆէբրանա։ Նէ գատաբ սէ-ֆարէթիանէմիզ վար իսկ, ճիւմէ-սինտէ տէ տէօրթէր եիւզ լիրա մա-աշը գալֆալարըմըզ վար մը տրը, եօղտա պու խուսուս եաղնըզ Սթան-պօլա մը մախսուս տուր. պանա գալ-սա, պունտա պիր պէօյուք օյուն վար տէրիմ։»

«Լ օրա Սէսիլ։ Վ ադատա պու ի-ֆատէտէն ազիմ պիր վէսվէսէ հասըլ օլապիլիր. Սթանպօլատա օլան պիր մաս-բաֆա, Լ օնտրատաքի իմարաթ մէճ-լիսի էյիտէն ուզդաթ իտէր տէմէք ապէսիաթըն պէօյիւյիւ տիւր։ Իմա-ըսթ մէճլիսի Սթանպոլ ֆիաթլարըն-տան ասլա խապէրատար տէյիլ տիր, վէ Սթանպօլատաքի դալֆա, մասրաֆը զամմլըճա կէօսթէրէպիլիր։

«Մր. Ռիդօք։ Սթամպօլատաքի գալֆա, իմարաթ մէճլիսինին պիր ատէմի մի տիր, վէ մէճլիսին քէնտին-տէն պաշգա պիր միւֆէթթիշի վար մը տրը պու գալֆանըն իւզերինէ։»

«Մր. Գոռբէր։ Լ էվէթ պու պէօյ-լէ տիր. հաթտա պա մէճլիսատ էօյլէ պիր մուավին տէ վար քի, Սթամպօլու կէօրմիւշ տիւր։ (Մէճլիս կիւլէր։) Իմարէթ մէճլիսի Սթամպոլ ֆիաթլա-ըրընը բէք տէ էօյլէ պիլմէզ տէյիլ տիր. իմարաթ մէճլիսի, իչէ եարար վէ զէ-նաաթընը պիլիր. սիւրէթատ օլան պիր գալֆայը պէօյլէ ուզաք մահալլէրատ պունտան էքսիք պիր ֆիաթլա իսթիխ-սամ իտէմէզ. վէ էյէր պէօյլէ պիր միւթէմէտա գալֆա գուլանմասա, իշ-լեր Սթանպօլսն եէրլի մատրասաձ-լարըն էլինէ տէ գալմագ իճապ իտէր։

«Սըր. Ռ. Պէյզր։ Պանա գալսա, Խարիճիյէ նազըրըմըզ (Լ օրա Ռ՝օն Ռուսէլ) պու լագըրտարը Օսմանլը-ըա պիր ինֆիրիտա ատտա իտիւպ, կիւ-ճէնէճէք տիր։ (Մէճլիս կիւլէր։) Պունլար օ ատամ տէյին մի տիր քի, տահա կէչէն կիւն Լ օրա Ռուսէլ հագգ-ըրընտա տէտի քի, Օսմանլըլար հէր շէյտէ քէմալէթ իսէնմիշլէր տիր, վէ քեամիլ վէ միւսթէգիմ քիմսէլէր տիր. պու պէօյէ իսկ, եաղնըզ Ինկիլիզ սէֆարէթիանէսինին թամիրինէ կէ-լինճէ մի մատրասալըգ իսէճէքլէր։ Խարիճիյէ նազըրընա ֆարզ տըր քի, պու ինֆիրիտայը գապուլ իմէսին, վէ տօսթլարը օլան Օսմանլըյը պա-գուլէ պիր պիւհթանատան մուհաֆա-զա իթսին։

«Լ օրա Ռալմէրսթօն։ Ինկիլթէր-բատա տախի, սիւրկէրլէր, նագգաշ-լար, շատը ագթարանլար կէվէք պը-ըաղըրըգլարը հալսէ, մատրաֆը զամմլըճա կէօսթէրմէզլիր մի։ Պուն-լարըն իւզերինէ տայիմա պիր միւթէ-մէտա գօնուլմազ մը քի, հէմ զիատէ իշ ազմասընդար, հէմ տէ ազարգլարը իչի եօղունտա կէօրսիւնլեր։

«Էրլ եէրսէ պէօյլէ պիր գալֆա վէր մը տէյի սիվալ օլունուր. Էապը եաղնըզ Սթամպօլատա վէ Խարիտէ վար. գուսուր էլլիլէր, սէնէ վի պիր սէֆարէթիանէ քիրաաը վէրիլիր, վէ իսթէսիքլէրի գօնագատա օթուրուլ-լար. լաքին Սթամպօլատա պու միմ քինարը տիր. ճունքի սէֆարէթիանէ օլմայա շայեան պիր պինա եօք տուր։

«Մր. Ֆէրնանտա։ Պէն Ինկիլիզ լէրտէն իշլիթիրիմ քի, Խարիս սէֆա-րէթիանէսինատէն տախի պու մատտէ իւզերինէ պէօյիւք օյունլար տէօնէր։»

«Մր. Էլիսպարթ։ Պանա գալ-սա, էն սաղլամ եօլ, եինէ պիր միւ-թէմէտ գալֆա իսթիխսամ իթմէք տիր. ճունքի նէ պիր քիշիլատէ, վէ նէ տէ խուսուսի իլէ պիր էլչի, էս-նաֆ հիլէլէրինի սիկէմէզ վէ աղնա-յամազ։

«Մր. Տօտսըն։ Պու թէրաֆը էյի ամմա, տիկէր թէրաֆատն տա տէօրթ եիւզ լիրա մասաշը պիր մէմուր, պէօ-յիւք պիր էլչիի գարշըլայա պիլիր մի, եանի էլչի շունու շէօյէ պունու պէօյէ իսթէրիմ տէտիքտէ, գարշը կէլէպիլիր մի։»

«Լ օրա Գրանվիլ։ Պու մասրաֆլար կէչէ՞ն սէնէ իշլիւն մի տիր, կէլէճէք սէնէ իշլիւն մի։»

«Մր. Զայլորը։ Ֆրանսըզ տէվ-լէթի Սիսթանէ սէֆարէթի իշլիւն մագթուէն սէնէվի էլլի իքի պին ֆը-ըանգ վէրիր, վէ օնատան զլատէ պիր ագճէ վէրմէզ. պու ուսուլ պիզիմքին-տէն եօլուճա կէօրիւնիւր. պիզտէ Սիսթանէտէ քեաֆֆէի սէֆարէթ էպնիսէլէրի իշլիւն մագթուէն սէնէ-տէ իքի պին լիրա թախսիս իթսէք, հէր սէնէ իքի իւչ պին լիրա իտարէ իթմիշ օլուրուզ։»

«Լ օրա Սէսիլ։ Խարիտէքի գալ-ֆանըն մասաշը եիւզ սէքսէն լիրա տրը. Սթամպօլատա հէր շէյ պահալը իսէ-տէ, եիւզ սէքսէն լիրա իլէ կէօրիւ-լէճէք իշի տէօրթ եիւզ լիրա իլէ կէօրսիւրմէք եինէ պիր մասրաֆ տրը։

«Մր. Գուբէր։ Պու տէֆա պէր վէճէնը պալա մահթուլ օլունան մաս-բաֆ կէլէճէք սէնէ իշլիւն տիր, վէ պունուն իքի պին լիրասը ատի, վէ զիատէսի ֆէվգէլատէ իմարաթ իշլիւն տիր։»

«Սթամպօլատաքի գալֆա զայէթ էմնիյէթլի պիր ատամ տրը, վէ զէնա-ատճա տախի Խարիտէքի գալֆատան իւսթիւն տիւր։

Նիհայէթ մուխալիֆէթը արա օլտուզուճանան, քէյֆիյէթ գուրայա իհալէ օլունուր։

Սէնէվի մագթու իքի պին լիրայա 74 գուրա.

Հիւքիւմէթին քէշֆ տէֆթէրի գապուլինէ 68 գուրա իսապէթ ի-տիւպ, ալթը րէյ էքսէրիյէթի իլէ, հիւքիւմէթէ գարշը սէնէվի մագթու իքի պին լիրայա գարար վէրիլիր։

Լէտի եիւզ գըրգ սէքիզ լիրա տա-խի, գօնօրս իտանէ թամիրինէ։

Լ էվանս Հէրալտ պու միւզաքէրէյի եազարգատան սօղաա, տէր քի, Լ օնտ-ըատաքի իմարաթ մէճլիսի, Սիսթա-նէտէ պու խուսուստա նէ օլույօր նէ օրմայօրու էյիտէն պիլմիշ օլա, պիր իքի պին լիրա տահա իտարէ իտէպի-լիրտի. (զալիպա տէմէք իսթէր քի թամիրաթա հիչ մասրաֆ օլտուզու-եօք տուր։)

ԲՐՈՒՍԻԱ։ Ինուսիա գրալը իլէ ահալիսի պէյնինտէ, խուսուսի իլէ ատն տէֆա զաղէթալէրէ հուտուտա կէօսթէրմէսինատէն, վէ պաղըլարընա օլան ինսթարատատան օլ տէրէճէ զըտ-ալէթ հասրլ օլմուշ տուր քի, զաղէ-թանէն պիրինտէ շու վէճէն իլէ եաղը-լը տրը։ Պիր այատագ եա գրալ սէօ-զինիւ կէրիյէ ալըր, եա եօղտա Ինը-ուսիա զօրպա գալգար։

ԵՈՒՆԱՆ ՎԷ ՏԱՆԻՄԱՐԳԱ։ Լ ուն-նան գրալկէթինին գապուլկէթի ըհտամ, Տանիմարգատա Պրիսթիանա-պուրկ սէրայընտա շու վէճէն իլէ ինճ-բա օլունմուշ տուր։

Ամալի խընճախընճ սօգաղլարա տէօքիւլիւպ, խանէլէր պայրագլար վէ չիչէքլէր իլէ ատնատրըմըզ օլտու-զու հալտէ, Լ ուն-նան միլլէթի վէքիլ-լէրի պէշ ատատ միւզէյիէն սէրայ ա-բապալարընա բաքիպէն, սէրայը մէզ-քիւրէ վալ օլուպ, Տանիմարգա գր-բալընին հուզուրունա ջգալըր, վէ ճիւմլէտէն միւսլին օլան ամիրալ Պանարիս, գրալը միւշարալէյհ մու-վաճճէ հէսինատէ շու նուրթգու իրատա իթտի։

«Հաշմէթլիս գրալ հազրէթլէրի։

«Պարթըն օն սէքիզինտէ ումու-մի միլլէթ մէճլիսի, Տանիմարգա բրէնսի Վ իլեամ Ռ՝օրճ հազրէթլէ-րինի Լ ուն-նանիլէրէ գրալ ինթիխապ իտիւպ, պիրինճի Ջորջ իսմի վէր-տի. վէ եինէ մէճլիսի մէզկուր, «Լ ուն-նան Թաճընը բրէնսը միւշարա-լէյհէ Թագսիմ իթմէք շէրէֆինի տախի պու սէնալէլէրինէ իհալէ իսլէտի։»

«Իմտի շու ինթիխապնամէյի եէ-տը հաշմէթմուտապէրինէ թէսլիմ իտէրէք, Լ ուն-նան ահալիսինին իս-թիքմալը էմէլ իւ արզուլէրինէ հիմ-մէթ պույուրմալէրի իլէ իւմիտ վար օլուրուզ։ Պու ինթիխապլէ Լ ուն-նան միլլէթի, եվվէլա հալա զիվէրը էվ-րենքը Տանիմարգա օլան զաթը հաշ-մէթմուտպէրինէ պիր հիւրմէթը «ֆայիզ վէ բրէնս հազրէթլէրինին տիրայէթ վէ ֆէթհանէթլէրինէ էմ-նիյէթը քեամիլէ ըզհար իթմիշ օ-լուպ, հուպպու վէթան վէ ֆէզա-յիկի սայիրէ իլէ եէկտիկէրինէ մա-նէնտ օլան միլլէթէյնին թէյքիտի խուլուս վէ մէվէտատէթինէ վէսիլէ օլաճագ տրը։ Լ ուն-նանիսթանըն իւ-միտի, պու կէնճ բրէնսին իւզերին-տէ տիր, վէ մէմուլու գավսի պու տուրքի Լ ուն-նատա համի օլան տուէ-լը սիւլտանէնին հիմմէթի իլէ. էլպէթ-տէ պիր կիւն միլլէթ արզուլէրինին իճրասընա մուվաֆֆագ օլաճագ տրը։»

Տանիմարգա գրալը ճէվապ վէրտի վէ սէտի։

«Կէնճ եէկէնիմիզ իշիւն, Լ ուն-նան միլլէթինին թէքլիֆ իթմիսի թաճը գապուլ իտէրիզ. Լ ուն-նանըն իհտասընա վասէթա վէ իլէրիլէմէ-սինէ տայիմա արզուքէշ օլան տուէ-լը մուազզամա իլէ. Լ օնտրատա միւ-զաքէրէ իթտիսիմիզտէ, Լ էտի տատ-լարըն տախի Լ ուն-նանիսթանէ իլա-վէսինի պու թաճընը գապուլինէ շարթ պէյան իթմիշ իսկը։ Մէմուլ իտէրիզ քի, պու խուսուս տախի եագընտա վիճուտտա իճրասէ կէ-լէճէք տիր, վէ արզումուզ պու տուրքի, կէնճ գրալ Լ ուն-նան ահա-լիսինէն սէլամլանմասը հալտէ, միլլէթին էմէլ վէ արզուսունա մու-վաֆֆագ օլան պու մատտէի տախի քէնտիլէրինէ թէպլիր իտէպիլէճէք տիր։»

«Գէզալք մէմուլ իտէրիզ քի, Լ ուն-նան միլլէթինին մուավէնէթի իլէ պու կէնճ գրալ, Լ ուն-նանիսթա-նըն մէնպաը սէրվէթ իւ սատատէ-թինի թէքսիր իտէրէք, Լ ուն-նատա պիր շէրէֆ իւ իգպալ գարուսու աչաճագ տրը։ Ինչէր քի Լ ուն-նանի-լէրին թահսիլի իսթիգլալնէթլէրի իշիւն նէ տէրէճէ գահրամանքի արի էճճաաթ իսթիքլէլէրինի պիլիրլէր, անկէրին ճիւմլէսի պու էմէլ վէ արզու իլէ բէրվէքտատ օմմագատա տրը, վէ հաթթա պու կէնճ գրալը եէնի մէմալիքինէ կէօնտէրմիյիմիզտէ, Տանիմարգանընը պու էմէլ վէ արզուսու տախի քէնտիսի իլէ պէրաբ պէր կիտէճէք տիր։»

Պատէհու Տանիմարգա գրալը, բրէնս Վ իլեամա տէօնիւպ տէտի։

«Պու վէթանընը թէրք իմէզ տէն էվվէլ, սանա էզ ճան իւ տիլ վէ քեամալը խալտէթլէ, պաղը մէր-թէպէ նասիհաթ վէրմէք խսթէրիմ. Տայիմա պագճագսըն քի, ահալիյէ քէնտինի սէվմիրէսին, քի ահալի-նին մուհապպէթի սէնատ տայիմ օլ-սուն։ Պիր հիւքմատրընը սատատէթը սահիհէսի, անճագ պունտա օլտու-զունու քէնտի թէճրիպէմ իլէ սա-նա պէյան իտէրիմ։ Մէմալիքին շարթնամէսինէ գավմէն պաղան վէ տայիմա ճահա էթ քի հէր եէրատ մերիսիլ իճրա օլսուն, վէ հիչ պիր ահքատամնա խալէլ կէլմէսին։ Լ էր տայիմա պունու քէնտինէ հէսէֆ վէ մագսատ իսէրսէն, շիւպհէսիզ սէն վէ ահալին տայիմա պէկեամ օ-լուրսունուզ։»

Պատէհու գրալ հազրէթլէրի, Տանիմարգա գրալկէթինին էն պէօ-յիւք նէշանը օլան Լ էֆֆան նէշանը-նըն պիրինճի բիւթպէսինի էլինէ ա-լըպ, վէ բրէնսէ տօղրու իլերիլէյէ-րէք ատատ։

«Ճէնիւզ մէրթէպէի իւլեայը գը-ըալկէթէ սէնի թէրֆի իթմէզէն, վէ հէնիւզ Տանիմարգա բրէնսի պու-լունտուզուն հալտէ, շու թախթընը պայաղնտա նէշանէի մախսուսէի իֆ-թիխարըմ օմմադ իւզրէ, սէնի Լ էֆ-ֆան նէշանը իլէ թաաղիմ իտէրիմ։

Պունուն իւզերինէ գրալ բրէնսին էլինտէն թութուպ թախթա ջգարա-տը, վէ իւչ ատֆա էօքտիքտէն սօղ-բա, կէօզլէրի տօլարագ տէտի։

«Ալ պէնիմ տուա վէ թէպրիքիմի վէ Ալլահ սէնինլէ պէրաբէր օլսուն։

Պատէհու Լ ուն-նան գրալը Ռ՝օրճ հազրէթլէրի տախի, բէտէրինին սէ-բայընա կիտիւպ, Լ ուն-նան միլլէթի վէքիլլէրինի տախի պաշգաճա գապուլ իթտիլէր։ Օրատա ամիրալ Պանարիս տէտի։

«Լ ուն-նանընն թէզայիւտիւ իգպալ տատատէթ վէ հիւրրիյէթինի, տայի-մա քէնտինիզէ վաճիպէյի զիմմէթը ազիմէ տատ իտիւպ, մուվաֆֆագի-յէթը քեամիլէ իլէ մէս՝ուտ օլաճա-ղընըզատան Լ ուն-նան ահալիսի էմին տիր։ Թէնտիմէ կէլտիքտէ, մատատ-քի պու կիւնիւ կէօրէճէք գատար եաշատրմ, պէն տէ Սիմէոն ծերու-նի իլէ պէրաբէր տէրիմ արթըգ։ «Նապպիմ իսէլաս էյլէ բահէթլէ գու-լունու։ (Լ էրդ արյ՝ոխ ջ՝ատ-ոյ ►ո ի խաղաղ-ՐԻ՝Ն։)

Յօրժ գրալ ճէվապ իթտի վէ տէ-տի։

«Լ ուն-նան ահալիսինին իլք սէտա-սընը վէքիլլէրի տիհէնինտէն իշիտէ-րէք, տէրէճէի քէմալտէ մէսրուր օլմուշտուր. վէ հաթթա պէօյլէ պիր սէտայը տիրարայը, Լ ուն-նանընն թէ-ճէտատիւտիւնէ ճան ֆէտա իտէն ղէվաթ տիհէնինտէն իշիթտիյիմ տախի պաշգաճա հայրէթիմի մու-ճիպ օլմուշ տուր։ Լ ուն-նան թաճընը գապուլ իտէրէք, նէ ալիմ մէս՝ու-լյէթ թահթընտա պուլունաճաղը-մը շիմտիսէն բանտա ֆէհմ իտիպ, պիւթիւն միւատէթը էօմրիւմիւ-պունտա մունհասրը իտէճէյիմ. ճիւմ-լէմիզնն ագատայը ամալ վէ արզուսի օլան սատատէթը Լ ուն-նան մատատէ-սինտէ. Լ ուն-նան միլլէթինին խալի-սանէ մուավէնէթինի տախի թէ-մէննի իտէրիմ։ Լ ոյլէ պիր մէմլէ-քէթէտէ տօղմուշ պէօյիւմիւշիմ քի, նիզամը հիւքիմէթլէ հիւրրի-յէթը ահալի պիրլէշիպ, տայիմա ի-լերիլէմէքտէ տիր։ Պու եատիկատ-ը եէնի վէթանդմա տախի պէրա-պէր կէթիրէճէյիմ. վէ Տանիմարգա գրալը հազրէթլէրինին շու նասի-հաթը տախի տայիմա խաթրըմտան շուգ մայաճագ տրը քի, ահալինն մու-հապպէթի պունա գուվվէթ տիր։

Պունուն իւզերինէ հէր քէս տա-զըլը, վէ Տանիմարգա ահալիսի եէ-նի Լ ուն-նան գրալընա իհթիրամաթը ֆայիգա ըզհար խլէտիլէր։ Լ ուրթէսի ախշամընը Տանիմարգա գրալը զա-յէթ աղըր վէ իհթիշամը պիր զևա-ֆէթ վերիպ, իքի եիւզ էլլիսէն զև-տատ տավէթլիլէր վար ըրը։ Տանի-մարգա գրալը, Լ ուն-նան գրալընին տաղըրընա պատատ թէքլիֆ իթտի, քէզալէք տօղրատան Լ ուն-նան գրալը Տանիմարգա գրալին տաղըրընա, վէ տէտի. «Ինչալահ գրալ հազրէթլէ-րինին նասիհաթլէրինի թուրթուպ, վէ տայիմա ահալինին մուհապպէթի-նի իլթիզամ իտիպ, տօղտուզում մէմլէքէթէ շէրէֆ վէ Լ ուն-նանա պա-խսի սատատէթ օլմայա ճահա իտէրիմ։»

Պատէհու Տանիմարգա գրալը, Լ ուն-նան վէքիլլէրինէ աղըր նէշանլար վերիպ տաղըրըլդը։

Իշթէ պէօյլէ Լ ուն-նան գրալկէթի մէսէլէսի հալ օլուպ, Ինկիլիզին ե-մէլ վէ արզուսու իւզրէ խիթամ բէ-ղիր օլտու։ Ալթը տյատան պէրիւ շու-զուրա Ինկիլիզ տէվլէթինին նէ-տէրճէտէ ճահա իւ իգատամ իթտիյի քիմսէտէն մէսմուր տէյիլ տիր։ Հէչ պիր վագթթ միլլէթ միլլէթէ, վէ խուսուսի իլէ Ինկիլիզ միլլէթի տէէր պիր միլլէթէ պու գատար զայրէթ կէօսթէրմէմիշ տիր, վէ էյէր Ինկի-լիզին թէքլիֆ իթտիյի բրէնալը, տա-յիմա Ինկիլթէրրա գրալ ֆամիլիասը-նին ագրապարարընատան օլմատաղը, Ինկիլիզ թէրաֆընատան պունու պիր պէօյիւք ֆէտաքեարլըգ էմմալըզ պիր ֆագիլէթ տատ իտէրաք։ Լ ապին տայիմա քէնտի ագրապարարընատան Լ ուն-նանա գրալ արամագ, պու ֆա-զիլէթէ պիր աշ կէօրկէ օլապիլիր։

Շիմտիքի Լ ուն-նան գրալը, Ինկի-լիզ վէլիի ահալինը, եանի վագթը ի-լէ Ինկիլիզ գրալը օլաճագ բրէնսին գայնը տրը. Լ ագընտա գայնընա է-նիշթէ տախի օլաճաղը մուսամմէմ տիր տէնիր. պիլմէյիզ Ֆրանսըզ, վէ Ռուսիա, նէ միւլահազալար իլէ պու բրէնսի գապուլ իթտիլէր. պունու թարիֆտէն իսկ, վուգուաթա մուն-

թաղը օլմադ միւրաճաճահ տըրլար, լաքին պագալըմ քի Ինկիլիզլեր պու պապտե նե էֆքեար պէյան իտէր։

Ինկիլիզլեր տէր քի, օթուզ օթուզ պէշ սէնե տիր, Յունան գրալեկէթի իհտաս օլունուգտա, Յունանիլեր սէրվէթ, սաատէթ վէ մամուրիյէթը մէմալիքլէրինե տրգգաթ իտէճէք եէրուտ, տախիլտէն ասլա գայտ իթմէյիպ իսրիճէ կէօղ աթտըլար։ Իմտի, գաբատա վէ տէնիզտե հարամիլիք, տախիլտե ֆըլթրէթ նիզամընը, վիքէլա վէ մէմուրինտե իրթիքեապ, ասքէրտե սատէմը իթաաթ, զրաաթ, զէնաաթ, վէ թիճարէթտե գայտըզ, էնվալը տէսիսե վէ իսայալաթ պունլար իլե Յունան, իհտաս օլտուղու կիւնատէն ոէրիւ վիատե կէրիլեմիշ ասրլըը նիչէ քի իլերիլեմիշ։ Յունան պու թէէսիւֆ իտէճէք հալինե նազար իթմէյէրէք, լաենգաթի էթրաֆա սարգընըլըգ վէրմէյե գալեգըլը, պիհնուգուգ մալիք օլտուզումեմալիքի ֆիւնիս իտարէյե միւգթէմիր տէյիլ քէն, պէօյիւմէք, պաշգա էյալէթլէր էտինմէք, վէ իսրիճէ թէճալուզ իթմէյե գալեգըլը։ Տուէլը սիւլասե տախի լազըմ օլան գաատար պու խուսուսա ոըգգաթ իթմէտիլեր, վէ եավաշ եավաշ Յունան պաթմագ տէրեճէսինե կէլտի։ Իշթե պու սէպեպե մէպնի պու տէֆա Ինկիլիզ տէվլէթի Յունանը պու տէրեճէտե իլթիզամ իտիւպ, հեր նէվի ֆէտաքարլըգլա Յունանը նիզամը տէվլէթլէր սըրասընա կէթիրմէյե իգտամ իթաի. ևն ևն. նե ազիմ ալիճէնապլըգ։

Յ. Յունան պու եէնի գրալ. եախօտ Ինկիլիզ սայէսինե, իլէրիլէյիպ նիզամա կիրիպ, սէրվէթ սատատէթ քէնդ իտիւպ, տատամ օլտուզու հալտե, նէ օլաճագ. եանի Յունանլին շու տուի հալինտե պու գաատար հիմմէթե մազհար օլտուզու թագտիրտե, հիւնիւ հալինտե նե հիմմէթ կէօրմէյէճէք. իսթէրիսիք քի Ինկիլիզ պունա տա պիր աչգ ճէվապ վէրսին։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻԹԷՆԵՎԻԷ

ՄԷՄԱԼԻՔԻ ՄԸՍԸՐԻՅԷ։ Իսկէնտէրիյէտէն Լէվնա Հէրալը զրալէթտաբնա իհթիմալ տըր պիր Ինկիլիզ գալեմի իլե զրէթ ազը ազը շլքեատէթլէր եազըլը տըր։ Պիլմէյիզ պու շլքեատէթլէր նե տէրեճէլէրեատէք տահիհ տիր, եախօտ Սիվէյիշ գանալընն հալա մէքս օլունմամասը մը տըր քի Ինկիլիզլէրին բուհունա պու տէրեճէտե սըգլէթ կէթիրիր վէ պէլքիմ բիրէյի տէվէ կէօսթէրիր, պունուտա պիրմէյիզ. հէր հալտե շու հավատիսլէրի պիր խիւրատա իտէլիմ։

«Թամայիլ բաշա հազրէթլէրի հիքիմէթը Մըսրըսէյի էլէ ալտըգտա, պու մէմալիք հագգընտա մէմուլ օլունան սէրվէթ վէ տատատէթ իւմիտի, պիր թէրաֆտան ուշա ջըգմագտա տըր։ Հաթտա միւշարտէյհ պիւթիւն գօնօղտըլար մուվաճէհէսինտե անկուրիանըն գալընըրլըճաղընը վատ իթմիշ վէ Պապը Ալեսէն տախի պու մէքքէզ տե նօթալար վէրիրմիշլիքէն, հալա մահ պէ մահ գանալտա իշլէմէք իւզրե անկարիա սիւրէթի իլե եէրմի պին Մըսրը տամէլ կէօնտերիլմէքտե տիր։

«Զօգտան պէրիւ եէտը վահիտ ուսուլ մահվ վէ եէրինե թիճարէթ սէրպէսթիյէթի իլան օլմուշ, վէ պու ճիհէթլէ հեր մահալտէն Մըսրա վէ խուսուսի իլե Ինկիլիզ միւթէպէր էճնէպի թիւճարլէրի թէրաքիմ իտէրէք պու պէլտե էհեա օլմուշ իքէն, վալիի միւշարալէյհ հաղրէթլէրի քէնտիսի տախի թիճարէթե կիրիշիպ, իհթիմալ տըր եավաշ եավաշ Մըսրը քե ֆէյի թիճարէթինի քէնտիսե զապթ իտէճէք տիր։

«Վալիի միւշարալէյհին իլք կիւնլերինտե պազը ֆէլահլարը թաատիսինտէն պիր Ֆրանսըզ թէպասը-նա օլան գաատ, վէ վէրիլէն թարվնտ ճիւմլէյե մալիւմ տիւր։ Պու մատտե-ունութուլուպ, պիր տահա թէքքերիւր իթմէյէճէյի ճիւմլէնին մէմուլ լինտէն իքէն, թաատսիւպ կիւրուհի եէնիտէն պաշ գալտըրըպ, էճնէպիլեր օլ տերէճէ պիհուզուր օլմագտա տըրլար քի, Մըսրը հագգընտա աղը նէթիճէլեր տավէթ իտէպիլիր։

«Ազիմ Իսլամ ահալիսի ինտինտե զայէթ միւհթէրէմ օլան պիր շէյիս Մըսրըն իքինճի շէհրի օլան Մանսուրատա, Խրիսթիյանլարա գաբշը աչգոտան աչգրա վաղլար վէրիպ, պունլար եագընտա նուֆուսլարը իլե խանէ, էմվալ վէ մէքքանէլերի իլե մահվ օլաճագլար տըր տէմիշ տիր։

«Արէզալիք Մանսուրատա պիր պէօյիւք եանկըն օլաճագ տէյի էվվէլճէ խապէր վէրտի, վէ վագտա եանկըն զուհուր իթմի իսէ տէ, քիմսէ ֆամիւպ իթմէտի։ Յուրոգալըլարըն ճահտիւ խգտամը իլե եանկըն պասրըպ, բէք պէօյիւք քէտէր օլմատը։ Պունուն իւզերինե Իթալիա գօնսօլոս վէքիլի, պիր թագըմ միւթէպէր իթիճաճարլար իլե շէհր միւտիրինին նէզտինե կիտիպ պազը իհթարաթ իթմէք. զայէթ պարիտ մուամէլե իլե գատուլ օլուն. տու։ Պունլարըն քեաֆիֆէսի Իսմայիլ բաշա հազրէթլէրինին վատէրինե մուզայիր շէյլեր տիր. վէ հեր քէս շիմտի սիվալ իտէր քի, էճնէպիլերի մէմալիքի Մըսրըսէյտէն քեամիլեն տէֆ իթմէք իչիւն, պիրեր վէսիլէ մի տիր պունլար։»

Պիզլեր տախի սիվալ իտէրիզ։ Սիվէյիշ գանալընն մէքս օլունմամասընա տան նաչի պու հավատիսլէրտե հիչ մուպալաա եօք մուտ։ Յախօտ Սըբ Հէնրի Պուրվէրին իւչպէշ ագտամ, Ինկիլեատէրէյտէ Լուրքալուլար հագգընտա իթիպի նուլթգլար ունութուտու։ Օլմայա քի, վալիի միւշարալէյհ սէֆիրի մումայիլէյհին պէյան իթիպի սիվրիսինէքլէրտէն քէն. տինի գուրթարմայա ատյ իթմիշ օլա։

— Պանգալը Օսմանի մուհասէպէճիլի, վարիտաթ մուհասէպէճիսի մուավինի իզզէթլու Օսման էֆէնտիյե։

— Վարիտաթ մուհասէպէճիլի մուավինլիի, Ինատօլու օտասը միւմէյիզի սանիսի ատալըգ իզզէթլու Սալիհ էֆէնտիյե, բիւթպէյի սանիյե իլե։

— Պանգալը Օսմանի մուհասէպէ օտասը միւմէյիզլիի, էսհամը ճէտիտե միւմէյիզի ատալըգ իզզէթլու Թաշիտ էֆէնտիյե թէվֆիհ պույրուլմուշ տուր։

— Սէրկիսի Օսմանի, մուհարէմին սօնուտտա մութլագա գաբանաճագ տըր. պունուտան պէօյլե եալընըզ ջարշամպա կիւնլերի ղէննե թայֆէսինե մախսուս տուր։

— Աչսթրիա իմբէրաթորու իլե Բրուսիա գրալը հազրէթլէրի. եագընտա Գարըզպատտա պէրպիրէրի իլե կէօրիւշէճէքլէր իմիշ. Լէհ մատտէսի վէ ատյը ահվալը բօլթիգիյե իւզերինե սօհպէթ օլաճագմըշ։

— Յունան գրալընին նե վագթթ Ալթինտա կէլէճէյի նամալիւմ տիւր։

Ամսամտա կիւնիւ սէլամլըգ բէսմը ալիսինտէն սօղրա, զաթը հազրէթը Շահանե Գեահաթխանե սահրատընտա, բէսամ պաշըսը միւսիւ Մատնուն թէրթիպ իթմէյի ֆօթոզրաֆ մահալինի լութֆէն վէ թէնեզզիւլէն թէշրիֆ պույուրուպ, ունիֆօրմա վէ նըշանը Ալիսէրի վէ Գարատաղ մեատալը իլե, պիր գաչ շէբլ իւզրե բէսմը Ալիսէրինին ալընմասընա միւսաատե պույուրմուշտուր։ Պու հալտե ահալինին պա արզուհալ պէյան իթիքլերի էմել վէ արզու պու տէֆա ֆիիլէ կէլիպ պունտան պիր այ սօղրա թատվիրի Հիմայուն հեր մահալտե սաթըլապիլիպ, պունուն իլե գարիպէն ճիւմլէնին թէնվիրի ույեունու մէֆիսրէթ իսէճէքլերի թէպշիր օլունուր։

— Մէվլիմի պահարը կիւզար իթմէսի իլե, կէչէն ճիւմա իրթէսի կիւնիւ Տօլմա պաղչէ սէրայը Ալիսի-նէ նագը Հիմայուն շէրէֆ վուգուպուլմուշ տուր։

— Մըսրը վալիսի Իսմայիլ բաշա հազրէթլէրի իւչ նէֆէր էվլատընը սիւնէթ տիւյիւնիւ իշլուն չէնտ կիւն Մըսրբա ազիմ թիտիպ, պու տէֆա թէքրար Իսկէնտէրիյէյե ավտէթ պույուրմուշլար տըր։ Իրէնս Լաբօլէն վէ զէվճէսի հալա Սայիտ իչինտե կէզ մէքտե տիրլեր։

—Իզմիր ճանիպինտէն յունիս 1 թարիխի իլե թէրտիֆլիմըզա շու վէճհ իլե եազըլը տըր։

Իզմիրտե պուլունան Յրմէնիան միլլէթի կէչէն մայիս 26 բաղար կիւնիւ Սինէքլի նամ մահալտե, իսանէտանտան Սայտուլլահ էֆէնտինին գուլէսինտե պիր վիտֆէթը մախսուսուն թաամիմ իւ թէմելինիյլե, խաքիբայը հազրէթը թէպտաբէրվերիտէն, միլլէթճէ մազհար պույրուլմուշ օլատուգլարը իհտանը նիյմէթը ճէլիլէյի Փատիշահիյէ, մատ թաատիմ խրասը շիւքրանիյէթ, վէ նիզամնամէի միլիյէյի Սահմանադրութիւնուն ինտիթէն իդգասը հիւրմէթինե, տուա վէ սէնալէր իճրա օլմագ իւզրե, մէդքիւր եէվմը մէ'սուտտե ալէլ սատատ ճէմիյէթ էվվէլա Ռէմէր սէնիլէն մուհալե պիրքիպ վէ անտէն չալկըրար էօնտէն ահէնկե պիլ ազազ, սահրատխանէյէ հարէքէթ իլէյիպ, կէրէք վագթը իթամտե վէ կէրէք վագթը սայիրէտե, ախշամա գատար տավէ-թէ տախիլ վէ զայրը տախիլ հիյեթը հազրէնին եիւրէքբերինտե օլան թէպէյեթին մուհապէթ գաբուլարը աչգրագ, իհրազ օլան մէսէրրէթ բայհալէրի. պիր գարտաշ կիպի պուլանան ճիւմլէնին իւզերինե էպու վէշ եայրլըպ, սայէսան օլուրուտու։ Գուպպէի ասիմանե խուրուճ իսէն Փատիշահիմ չօգ եաշա սէտալէրի, գալպկ ումումիյի պիր գաթ տատա սէվինճ վէ մուհապէթլէ մալտամ իսէր իսի. վէլիիլ նիմէթը պի մինէթ էֆէնտիմիզ Փատիշահըմըզան սաղըզընա, վէ տատուլերին գահրինե պատէլէր նուշ օլտուգճա, միէմանէլերատէն տախի լէթայիֆ սէտայի շատիմանիլեր աքս իսիպ, չալկը վէ նազմէզանլերլե տէմտաղ օլտուգլարը հալտե, տէօրթ էթրաֆը պաղչէլերտե օլան տէյիլքի եալընըզ միլլէթատշէր վէ սէյիրճիլեր, հէմ հաթթա օլ պիւլպիւլի շէյտալէր պիլե պաղը կիւլիսթանլե շագըրպ ֆէրահպախշ օլուրլար ըաը։

Օլ պատատ թէքէրրիւրէն թէզզայիւտիւ էյամը էօմրիւ իգպալը Շահանե էտիյէի խայրիյէսինե, լանը թիւրքի վէ Յրմէնիատ տուա նութգլերի տախի սէօյլէնիպ, քէմալը տէրեճէ իպարալը ուպուտիյէթ վէ մուհապէթլերլե, տիշամընը հեր քէս քէնտի խանէսինե ավտէթ խլէտիքլերինին պէյանի իլե, օլ պէզմատ հէմ մեճլիս պուլանան, Դըպրըզը Պ. Գրիգոր Սէրտիճեանընն գրատ իւ թաատիմ իւզրե, թիւրքի լիսանլե խլէտիյի նութգու պէր վէճհը ամթի պիլ իֆթիխար նէշր իւ իլան խուրիպ։

ՊԷՄԸ ԳԵՂԷ-ԳՈՒ ԴԸՂԸԼՈՒԸ ԴՐԷԳՈՐ Ամիրճանը պէօյլէսի նուրկ։

«Մէմալիքի հայրէթը Շահանէտտէ պուլունան Յրմէնիան միլլէթիմիզ, թէպախէթը սալթանաթը սէնիյէյե պէհրէմէնտ պույրուլարան պէրիւ, մուգատէլէյի օրտագ իւ սատագաթը-մըզա, լութֆէն նիչէ իմթիյազաթը էլթաֆը ալնէյի խայրիյէլերի իլե իհեա պույրուլտուզումուզ միսիր իւ, սայէյի Միւլիւքեանէտտե վէ նիչէ իմ իւ մէտէնիյէթլէր պապընտա տախի միւշերրէֆ օլուուզումուզ, սէրա-հէլթէն ճիւմլէ միլլէթատշէրիմիզլեն գալպը տէրունլերի մուհապէթը ուպուտիյէ վէ լուհումզլե թէվուրիսլերիմիզ մատա մահղուզիյէ, իրա եէվմ իւլ գրամ շահատէթ իսէճէք տիր։

«Շու ասիրտե իսէ շերքէթը պէշերիյէտտե միլլէթիմիզին միհթաճ պուլունտուզու, տահա պիր սըֆաթը կիւլ կիպի նազիք չէ հրինքատ, ըսըա-նէ նագը Հիմայուն շէրէֆ վուգուպուլմուշ տուր։

— Մըսրը վալիսի Իսմայիլ բաշա հազրէթլէրի իւչ նէֆէր էվլատընը սիւնէթ տիւյիւնիւ իշլուն չէնտ կիւն Մըսրբա ազիմ թիտիպ, պու տէֆա թէքրար Իսկէնտէրիյէյե ավտէթ պույուրմուշլար տըր։ Իրէնս Լաբօլէն վէ զէվճէսի հալա Սայիտ իչինտե կէզ մէքտե տիրլեր։

—Իզմիր ճանիպինտէն յունիս 1 թարիխի իլե թէրտիֆլիմըզա շու վէճհ իլե եազըլը տըր։

Իզմիրտե պուլունան Յրմէնիան միլլէթի կէչէն մայիս 26 բաղար կիւնիւ Սինէքլի նամ մահալտե, իսանէտանտան Սայտուլլահ էֆէնտինին գուլէսինտե պիր վիտֆէթը մախսուսուն թաամիմ իւ թէմելինիյլե, խաքիբայը հազրէթը թէպտաբէրվերիտէն, միլլէթճէ մազհար պույրուլմուշ օլատուգլարը իհտանը նիյմէթը ճէլիլէյի Փատիշահիյէ, մատ թաատիմ խրասը շիւքրանիյէթ, վէ նիզամնամէի միլիյէյի Սահմանադրութիւնուն ինտիթէն իդգասը հիւրմէթինե, տուա վէ սէնալէր իճրա օլմագ իւզրե, մէդքիւր եէվմը մէ'սուտտե ալէլ սատատ ճէմիյէթ էվվէլա Ռէմէր սէնիլէն մուհալե պիրքիպ վէ անտէն չալկըրար էօնտէն ահէնկե պիլ ազազ, սահրատխանէյէ հարէքէթ իլէյիպ, կէրէք վագթը իթամտե վէ կէրէք վագթը սայիրէտե, ախշամա գատար տավէթ տախիլ վէ զայրը տախիլ հիյեթը հազրէնին եիւրէքբերինտե օլան թէպէյեթին մուհապէթ գաբուլարը աչգրագ, իհրազ օլան մէսէրրէթ բայհալէրի. պիր գարտաշ կիպի պուլանան ճիւմլէնին իւզերինե էպու վէշ եայրլըպ, սայէսան օլուրուտու։ Գուպպէի ասիմանե խուրուճ իսէն Փատիշահիմ չօգ եաշա սէտալէրի, գալպկ ումումիյի պիր գաթ տատա սէվինճ վէ մուհապէթլէ մալտամ իսէր իսի. վէլիիլ նիմէթը պի մինէթ էֆէնտիմիզ Փատիշահըմըզան սաղըզընա, վէ տատուլերին գահրինե պատէլէր նուշ օլտուգճա, միէմանէլերատէն տախի լէթայիֆ սէտայի շատիմանիլեր աքս իսիպ, չալկը վէ նազմէզանլերլե տէմտաղ օլտուգլարը հալտե, տէօրթ էթրաֆը պաղչէլերտե օլան տէյիլքի եալընըզ

րէք մէմալէքի մահրուսէտ վէ կէրէք մէմալէքի էճնէպկէտ տէվլէթը Ա-լիէնին տէյին թագսիթլէրինի, խաղինէ թահվիլէրի թագսիթլէրինի վէ խազինէյի ճէլիլէ տէն վէրիլէճէք սայիր հէր նէ վի հէվալէլէրի, էտա խէճէք տիր։ քէզալիք պու մագուլէ տահիլի վէ խարիճի տէյն թագսիթլէրինին պիր մահալէտէն պիր մահալէ նագլինէ մէսրիւբէտէր մա՝շուշէնին էտնի էսկի պէշ էրքէրին օրթատան գալմըրըմասընա, վէ խազինէյէ միւթասարիֆ սայրը քէտֆիֆէյի ուսուլը վէ խուսուսաթէ պանգա մէմուր օլմաճակ տիր։

5° Պանգա կէրէք քէնտի հիսապը-նա վէ կէրէք ախէրինին հիսապընա, խիթիգրաղ թէկրլիֆ խէպլիպ, պու-մագուլէ խիթիգրաղարա վասէթա օ-լապիլիր։ վէ խիթիյաղ ֆէրմանընատա պէյան օլունան շէրայիթ մուճիպինճէ վարիսաթը տէվլէթի հէվալէ ալա-րաղ։ խազինէյէ գրէսիթօ աչապիլէ-ճէք տիր։

6° Պանգա ալթուն վէ կիւմիւշ վէ սայրը զնդրմէթ մասէնէլէրի ա-լըպ սաթաճակ։ վէ պու մագուլէ մա-ռէնլէր բէհին վէրիրսէք, գարդ ագճէ տահի վէրէճէք տիր։

7° Պանգա, սէնէտաթ վէ դըրմա-թը սայրըե, խմթիաղնամէ, բօլիչա սի գարիգօ վէ էմթաա տահի բէհին ալարաղ շու շարթ իլէ գարդ ագճէ վէրէպիլիր։ Շէյլէ քի բէհին ալալը-ղը էվրաղ, պանգա սանտըղնատա հըֆզ օլունճաղ, վէ էմթաա իսէ պանգա-նըն նէզարէթի թահթընատա օլան պիր մահալտէ հըֆզ օլունճաղ, վէ օ-մագուլէ էմթաայա պանգանին ագ-ճէ վէրտիկի կիւնիւ զըրմէթ թագսիր օլունուպ, պանգանին վէրէճէյի ագ-ճէ օ գըրմէթին քքի սիւլիսիւնէն վէ միւտաէթի տահի սօգան պիր կիւնտէն զիատէ օլամայաճաղ տիր։

8° Պանգա կէրէք քէնտի հիսապը-նա, վէ կէրէք միեսիպ պիր գօմիս-սիօն ալարաղ ախէրինին հիսապընա հէր նէվի գամպիո մուամէլաթընա տահի կիրիշէճէք տիր։ քէզալիք հէր քիմին տէվլէթ էվրաղը իւզէրինտէ ֆայիզ էտա անատան տօլայր մաթլու-պու վար իսէ, թահսիլինի պանգա իւզէրինտէ ալը։ քէզալիք օ մագուլէ տէվլէթ էվրաղընին վէ սայրը թիճա-րէթ վէ գումբանիա հիսէպէրինին, վէ էմթաայր սայրբէնին տահի ալը-նըպ սաթըրմասընա, պանգա վասէթա օլապիլէճէք տիր։

9° Պանգայա հէր նէ ադճէ վէրի-լիրսէ, պէյան իսէճէնի ֆայիդէ վէ գօնթէ գօրբէնթէ հիսապը իլէ ալըպ վէրէպիլիր։ Լէհասըլ պիր պանգա հէր նէ մուամէլէ իսէպիլիրսէ, պու-պանգա տահի կէրէք տէվլէթը Ա-լիյէ հիսապընա, վէ կէրէք շունուն պուշունա հիսապընա օ մագուլէ մու-ամէլասընին քեռաֆտէսինի իճրա իսէ-պիլէճէք տիր։

ԻՔԻՆՃԻ ՄԱՏՏԷ

Պանգանըն դրաքէրը վէ մահալլը Ռէմ-ռէյէրի, Եանի Բէրէլի։

Ի-լի-նճի- պէնա։ Պանգանըն միւա-ռէթի օթուղ սէնէ տիր։

Տէօրթ-նճի- պէնա։ Պանգանըն մա-հալլը մէմուրլիկի վէ էա մէրքէզի Լիսիմանէտ տիր, պու ճիւմլէ իլէ։ հէր նէ գատար վէ հէր նէ մահալէ մինասիպ կէօրիւրսէ, սայրը մահալ-լէրտէ տահի պանգա զօլայը օլաբիլէճէք տիր։

ԻՒՉԻՒՆՃԻ ՄԱՏՏԷ

Պանգա շէրէֆէնէն սէրմայէ։

Պէշինճի պէնա։ Շիմանիքի հալտէ, պանգա շիրքէթի ճանիպինտէն վաղ օլունան սէրմայէ, ալթմըշ եէտի մի-լիոն պէշ եիւզ պին ֆրանգ տըր, եա-խօտ պէհէրի սայիմա եիրմի պէշ ֆրանգ իմթիպար օլունմագ իւզրէ, ի-քի միլիոն եէտի եիւզ պին լիրա։ քի պէհէրի պէշ եիւզ ֆրանգ, եախօտ եիրմի լիրա օլարագ ճէմանի եիւզ օ-թուղ պէշ պին հիսէյէ թագսիմ օ-լունմուշ տուր։

Լէնի հիսէրէր աչըլարագ, պու սէրմայէ իլէրիւտէ տահա զիատէ ար-թըրըլտըլէճէք տիր։

Ամբինճը պէնա։ Շիմանիքի հալտէ չը-գարըլմըշ օլան պու եիւզ օթուղ պէշ պին ատէտա հիսաբ, իմթիազ ֆէրման-նընատա իսմէրի պէյան օլունան միւ-էսսիսլէր թէրաֆընատան քեռֆիֆէթէն մուպայեա օլունմուշ տուր։ Ի՛ պու մուպայեա ագտար իլէ, պանգա շիրքէ-թի թէշքիլ օլունմուշ ատտ օլունուր։

Պու հիսէրէրին նըսֆը բէհինէն էտա օլունաճաղ օլուպ, եանի պէհէր հիսէ իչիւն օն լիրա, եախօտ լէրի եիւզ էլլի ֆրանգ էտա օլունաճաղ օլուպ մէպլաղը մէղպուր էտա օլուն-տուղու կիսի պու հիսէրէր օ բէօրթէօր հիւքմիւնէ կիրճէճէք տիր։ եանի քի-մին էլինտէ պուլունուր իսէ օնուն մալի սայըլաճաղ տըր։

Լէռինճի պէնա։ Հիսէրէր թէքմի-լէն էտտէնմիշ օլուղու հալտէ քէզա-լիք օ բէօրթէօր հիւքմիւնտէ օլաճաղ տըր։

Պունլար գէչանը պիր ամֆիթէր-տէն գաթ օլունարագ իմրատճ օլու-նաճաղ օլուպ, հէր պիրի իւզէրինտէ նումրօսու, վէ պօմիթէ ազալարընա-ան քքի քիշինին իմդաղը պուլունա-ճակ տըր։ Այսէթա թէսլիմ թէսէլ-լիմ սիւրէթի իլէ էլտէն էլէ թէտա-վիւլ իտիւպ, իւզէրլէրինտէ գումբ-բանիանընն թամղասը տահի պուլու-նաճաղ տըր։

Պէգիյէտի ինճէճէ։ Ամճամ—

Քէօթահէա ճանիպինտէն մա-յիս 25 թարիխի իլէ թէրաֆքմըզա շու վէճհ իլէ եաղլը տըր։

Մայիս 21ինճի կիւնիւ շիտատ թիւ-եաղմուր եաղլը գըշ մէվսիմի կիսի սսուգ տահի օլտու, վէ եաղմուրլա-ըն եաղմանընատան գուրբումուշ կէօլ-լերտէ պուլունան ուֆաճըգ գուրբ-պաղըլար թարլալարա եայլըպ, մէ-բալարտա օթլայան հայվանաթ կէրէք պըղըր կէրէք մանատա վէ պէկիր վէ մէրքէպ պու օթլարը եէր եէմէղ մա-հալինատ տէվրիլիպ էօմիւշ տիր։

Պէ Քէօթահէա տաղընատա տահի ալթը բարմագ գար եաղլարը իչի-թիլմիշ տիր։ շէհրին իչինտէ վուգու-պուլան սսուգ տէօրթ կիւն սիւրմիւշ տիր, պու սսուգատան կէրէք մահ-սուլ վէ կէրէք մէյվալարա պիր քէտէր վուգու պուլմամըշ տըր։

— Շիրքէթը Խայրիյէնին էքսիրը իլանլարը տայիմա Ֆրանսըզճա օլա-բաղ Գ՝-ռիէ փ՝Օրիանէ տէրճ օլուն-տուզունատան, Յ՝-ռնալ շիքեայէթ ի-տէր քի քէնտիսի տէ Ֆրանսըզճա պիր զաղէթա օլտուզունատան, քէնտինէ նիշին կէօնտէրիլմէզ։

Տիկէր թէրաֆատան, տէվլէթը Ա-լիյէ թէպատանընատան օլան Իսլամ, վէ Խրիսթիան, եանի Օսմանը, Ռում, Լիրմէնի, Լահուտի վէ սայրսէ, քէն-տի լիսանարընճա հէմէն հիչ պիր ի-լան կէօրմէմէքլէրինտէն, սիրալ իսէր-լէր քի շիրքէթ միւճիրրէտ Ֆրանսըզ-լար իչիւն մի տիր։ եօղսա տհալիի Գէնտիմանթանիյէ քէտամիլէն Ֆրան-սըզճա մը էօրէնմէլի։

ԻԼԱՆԱԹ

Սէնիյր մագնէտէն պէրիս։ էթրաֆ վէ էքնաֆ տէ շէօրէնթ պուրմուշ։ վէ էլէտրէթիս հապինա-նամ վէ շանը տիլլէրտէ մէշհուր օլան։ Գանտիյա Դպլիֆ սապոնու։ ճիւմլէնին տալիս միւ օրուզու-զու վէճհ սապոնխանէի մէղքիւր։ տէրանի Գան-տիյատա Հիւնքէար մահարէտինտէ քէսին։ հաճի Ֆաղը զադէ Ղարիբլաթիֆ ադա սապոնխանէ-սինտէ։ մանմանիյէ թամ ալիմըզ պէշ թարիխինտէն էէթմիշ իլ սէնէսինտէ սէկին։ Ֆապրիկայի մէզ-քիւրատ իմդաղ օլունան սապունլարը (Գանտիյա Դպլիֆ) նամի իլէ թամրպանմագատա վէ սայիր Գանտիյա սապունլարընատան թէմիզ վէ փէշին օլմաղ իլէ։ բէ-վամ վէ իմթիազլարը սայիսէտ թէվաֆքէգ իմթիազի վէ Դպլիֆ մանմանիյէ սենի մէղքիւր։ սապոնխանէյէ տահի սահթէ օլարագ իշարատ շէրէֆէ Դպլ օլարագ վէ իմ-մէ իլէ։ թամղաղէրինի թագլատ իմթիազլարին. սէն օլ վէճհ իլէ ՀՇՀ սենէսինտէն ՀՇՀ սե-նէսի զայէ թինէ տէկին պիրի Գան-տիյատա Դպլիֆ վէ տիկէրի Սամի վէ իշպա-նիրշան իլէ թամղաղանմագատա վէ Դպլիֆ Քէվթ օլաբ խմի տահի պէրատէրճէ լազվ օլմուշ օլտուզու։ վէ միւթէվէֆտի մանմանիյէ-նին թամղասընը սայր սապունխանէ սահիպլէրի մէվսուսմանլարտուր տէյէրէք։ թագլատ օլարագ սապունլարընը Դպլիֆ Դամ իլէ տարդ իմմէքատ պուլուն-տուգլարը։ մանմանիյէ-նին թամղասը սայիսէ գլարը։ Գանտիյա Դպլիֆ սապունտա մէշհուրէ քէնտիսի իմ-թիրաֆի օլմայրպ։ սօրը քէտրիտանտէ սահիպլէրինին քէ-մալը իլէ տիգգաթը մանմանիյէ սապունտա շէօհրէթ վէ մանմանիյէ-նին սարտուտ տիգգաթ